

A ROMÁNIAI MAGYAR NYELVŰ KÖNYVKIADÓK JEGYZÉKE

MÓDSZERTANI MEGJEGYZÉSEK

Könyvkiadó alatt olyan jogi személyt (céget, közintézményt, alapítványt vagy egyesületet) értünk, amely a Román Nemzeti Könyvtár ISBN irodájánál kiadót jegyzett be, és amely kiadványai esetében rendszeresen használja az ISBN számot.

A magyar nyelvű könyveket is publikáló könyvkiadók beazonosítására a romániai országos ISBN irodától igényeltük az 1989 óta magyar nyelven publikált könyvek számát, kiadók szerint csoportosítva.

Az eredeti adatbázis magába foglalt minden olyan kiadót, amely legalább egy magyar nyelvű, ISBN számmal ellátott kiadványt publikált 1989 óta.

Ezt az adatbázist kiegészítettük néhány olyan kiadóval is (12 esetben), amelyek nem szerepeltek a könyvtári adatbázisban, viszont könyvkiadási támogatásban részesültek az elemzett periódusban (NKA-Nemzeti Kulturális Alap, valamint Communitas Alapítvány támogatásában), és magyar kiadványokat rendszerint megjelentettek.

A KIADÓK MAGYAR JELLEGE

A kiadók magyar jellegének megállapításában nem a megjelentett magyar címek számát vettük figyelembe, hisz léteznek olyan dominánsan román könyveket publikáló kiadók, melyek több magyar címet jelentettek meg, mint egy kisebb, csak magyar nyelven publikáló kiadó.

A kiadók magyar jellegének megállapítása folyamatában mindenképp a kiadott magyar könyvcímek folyamatosságát és valamelyes rendszerességet (legalább két évente publikálnak magyar címeket) tekintettük mérvadónak. Illetve azt vizsgáltuk meg, hogy az utóbbi öt évben publikáltak vagy sem magyar könyvcímeket.

Amennyiben nem, függetlenül az az előtt publikált magyar nyelvű könyvcímek számától, azt feltételeztük, hogy ezek a kiadók megszűntek, esetleg átmenetileg szünetel a tevékenységük. Ez utóbbi esetben nem az ISBN iroda adataival dolgoztunk (hisz a magyar nyelven publikált könyvekre vonatkozó adatokhoz nem éves bontásban jutottunk hozzá), hanem szekundér források elemzésére támaszkodtunk (weboldalak, könyvtári nyilvántartások, stb.).

ROMÁNIAI MAGYAR JELLEGŰ KIADÓK

Tehát a romániai magyar jellegű kiadók jegyzéke csak azokat a kiadókat tartalmazza, amelyek:

Hivatalosan kiadónak minősülnek	Kiadóként regisztráltak a Román Nemzeti Könyvtár ISBN irodájánál
Kiadványaikat regisztrálják	Kiadványaik esetében rendszeresen használják az ISBN kódot
Jelenleg aktívak	Az utóbbi 5 évben legalább egy címet jelentettek meg magyarul
Kiegészítve	Olyan kiadókkal, akik nem szerepelnek a könyvtári adatbázisban, viszont kiadói támogatásban részesültek (NKA, Communitas)

Tehát a jegyzékbe felvett 107 „magyar nyelven publikáló” kiadó mindegyikének esetében nem igaz, hogy **csak** magyarul ad ki, de még azt sem igaz, hogy kiadott könyveik többsége magyar nyelven jelenik meg. Vannak kiadók, amelyek azért kerültek bele ebbe a jegyzékbe, mert viszonylagos rendszerességgel adnak ki magyar könyvcímeket, illetve publikáltak magyar nyelvű könyvet az az utóbbi öt évben.

MAGYAR NYELVŰ KIADÓK ÉS MAGYAR NYELVEN IS PUBLIKÁLÓ KIADÓK

Ilyen előzményeket tekintve a „magyar jelleg” nem „vagy-vagy” logikában értelmezendő, hanem egyfajta kontinuumként. Vannak kiadók, melyek

- „túlnyomórészt magyar nyelvű kiadványokat jelentettek meg” – vagyis a kiadott könyvek több mint 75%-a magyar nyelvű (becslés)
- "kiadványai közt gyakran előfordul magyar nyelvű tartalom is" – rendszeresen és, éves viszonylatban tekintve, nagyszámban publikál magyar nyelvű könyveket.
- „alkalomszerűen megjelentet magyar kiadványokat is” – Az általános kiadói tevékenységet tekintve nem mondható, hogy rendszeresen publikálnak magyar címeket, de az idők során megjelentetett magyar könyvcímek számottevőek a cég portfólióján belül.

Tekintettel arra, hogy eltérő nagyságrendű kiadókról beszélünk, illetve arra, hogy nincs pontos adatunk az összes megjelentetett könyvcímre vonatkozóan (nyelvi bontásban), nehéz egyértelmű mennyiségi határokat meghatározni és csupán az adminisztratív regiszterben való szereplést tekinteni kizárólagosnak.

A fentebbi besorolásnál figyelembe vettünk számos különböző ismérvet: teljesen szubjektív jellegű, köztudati vonzatokat, mint például azt, hogy: magyar kiadóként tartja számon az erdélyi magyar könyvkiadói szakma, illetve olyan objektív jellegű „beágyazottsági” tényezőket, mint például a részesülés az erdélyi magyar könyvkiadásra kiírt támogatásokból.

KIADÓK MEGNEVEZÉSE

A kiadók nevét illetően előfordul, hogy a hivatalosan bejegyzett név sokszor eltér a publikációkon feltüntetett vagy a kiadó különféle önmegjelenítésében szereplő névtől. Egyes kiadók a román nyelvű kiadványokon a hivatalos, román nyelvű kiadónevet tüntetik fel, a magyar nyelvű kiadványaik esetében pedig annak a magyar változatát. Tekintettel e kettős névhasználatra, próbáltuk beazonosítani a kiadók hivatalosan, és a kiadók magyar nyelven használt megnevezéseit. Előfordulhat, hogy a kettő egyezik, hogy eltér, vagy az is, hogy nincs azonosítható kettős, eltérő megnevezés.

KIADÓK ELÉRHETŐSÉGÉRE VONATKOZÓ ADATOK

A kiadók azonosítási adatainak egy részét (mindenekelőtt az elérhetőségét) a Román Nemzeti Könyvtár ISBN irodája közölte. Habár elvben ezek az adatok a 2018. év augusztusi helyzetet tükrözik, a tapasztalat azt mutatta, hogy nem minden esetben bizonyultak aktuálisnak. A lehetőségekhez mérten az adatokat, a fentebb jelzett szekundér forrásokból frissítettük.

PROGRAMFELELŐS

További részletekért, kiegészítésekért, frissítésekért vegye fel a kapcsolatot a Nemzeti Kisebbségkutató Intézet témafelelősével

Témafelelős: Bokor Zsuzsa

email: zsbokor@yahoo.com,

Telefon: 0745561324